

Інна Лаухіна
*Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
(Умань, Україна)*

ЕЛЕКТРОННИЙ ДИСКУРС ФРАНЦУЗЬКОЮ МОВОЮ

Виникнення Інтернету в кінці 80-х рр. ХХ ст. як ще одного комунікативного каналу передачі даних, а у ХХІ ст. – як засобу масової комунікації призвело до появи не тільки глобальної інформаційної сфери, а й особливих віртуальних товариств, блогів, мережевої культури та мови.

Сьогодні йдеться про виникнення Інтернет-дискурсу як складової комп'ютерно-опосередкованої комунікації.

Поняття «дискурс» має різні тлумачення. Спроби дати його визначення робили французькі та вітчизняні науковці: Е. Бенвеніст, І. Гальперін, Т.А. ван Дейк, Ж. Деррида, І. Клименко, Ю. Кристева, Ю. Степанов, М. Фуко, З. Херріс. Науковці єдині в тому, що дискурс міститься перш за все у текстах, які вирізняються специфікою лексикону, особливими правилами слововживання й специфічними синтаксичними структурами.

Електронний дискурс розглядається як мова, яка використовується для спілкування в кіберпросторі, тобто на Інтернет-сайтах, де люди взаємодіють і створюють соціальні відносини. Електронний дискурс має інтерактивний характер, проходить у реальному часі й реалізується в письмовій формі. «Спілкування» відбувається за допомогою стандартної клавіатури. Мова Інтернету ґрунтується на творчій типології, тому багато традиційних правил граматики або стилістики часто порушуються.

Мовне спілкування в Інтернеті та в чатах зокрема стає все більш масовим, у ньому бере участь усе більша кількість вікових та соціальних груп. У даний час між електронним спілкуванням і традиційними формами вербальної комунікації все частіше спостерігається взаємопроникнення та взаємодія [1, 21].

У зв'язку із зростаючою роллю Інтернету в житті суспільства, оволодіння цим новим типом спілкування є не менш важливим, ніж опанування інших дискурсивних компетенцій. Ознайомлення мовою, але й використовувати прийоми Інтернет-спілкування в програмах (ICQ, MSN чи SKYPE), які забезпечують комунікацію в Інтернеті в реальному часі, однак, на відміну від чату, доступні не всім охочим, а обраному колу користувачів.

Електронний дискурс з'явився завдяки виникненню Інтернету. Можливість поєднати в одній мережі необмежену кількість комп'ютерів, що знаходяться на різних кінцях земної кулі, забезпечила розвиток таких форм електронного спілкування, як електронна пошта, форум, чат і різні програми для швидкого обміну повідомленнями.

Виділяють два види конвергенції способів передачі звуків на письмі (конвергенція – це збіг у процесі фонетичних змін двох звуків у одному):

- 1) проста конвергенція, оснований тільки на існуючій в системі мови графічній асиметрії;
- 2) комплексна конвергенція, яка ґрунтується на таких факторах:
 - а) графічній асиметрії,
 - б) структурі складу, положенні графеми стосовно наголошеного складу, приналежності фонем до тієї чи іншої граматичної парадигми, оточення графеми і та ін. [2].

Використання графічних скорочень базується на двох чинниках:

- 1) прагненні до стислості;
- 2) створенні графічного символу.

Більшість графічних скорочень, які використовуються в електронному дискурсі, були запозичені з мови реклами та ЗМІ, інші були створені в Інтернеті. Своєрідними графічними позначками є найбільш популярні способи передачі сміху з французької мови MDR (фр. – *mort de rire*, укр. – сміятись дуже голосно, або ж дослівно – сміятися до смерті). Ці скорочення набули в

чатах характеру ідеограм (нефонетичний писемний знак, що передає, на відміну від букви, не звук певної мови, а ціле слово або його корінь) і давно вже втратили своє буквальне значення: «голосно сміюся» і «вмираю зі сміху».

Другим видом графічних скорочень є консонантний лист: тип фонетичного листа, що передається переважно приголосними звуками (Svp – s'il vous plaît, stp – s'il te plaît, tlm – tellement, bcp – beaucoup, grd – grand, pkoï – pourquoi).

Третім видом графічних скорочень, виявлених в електронному дискурсі, є графічне усічення складів. Воно полягає в тому, що в написанні слова використовуються його перші літери, які мають значну інформативність при зоровому декодуванні. До графічних скорочень слід віднести заміну складів і цілих слів омофонами, що збігаються з алфавітними назвами букв і кількісними числівниками. Наприклад: mer6 (фр. – merci), b1 (фр. – bien), k1k1 – (фр. quelqu'un), 2m1 – (фр. demain) Цей спосіб скорочення почав використовуватися у мові реклами та ЗМІ в середині ХХ століття у США і згодом був запозичений електронним дискурсом. Частота вживання цього прийому в Інтернеті наразі підтримує і збільшує його популярність у мові засобів масової інформації, а також сприяє його проникненню в традиційну письмову мову при міжособистісному спілкуванні.

Традиційні форми здійснення мовлення мають власні мінімальні одиниці. Для письмової мови такою одиницею є графічне слово, для усної – фонетичне слово, що являє собою кілька графічних слів, об'єднаних одним наголосом. Користувачі Інтернету мають можливість вибирати між цими двома одиницями. Таким чином, електронний дискурс становить лінійну послідовність, в якій співіснують і взаємодіють дві одиниці: графічне слово і фонетичне слово [3].

Отже, комунікація в чатах збагачує «мовне існування», запроваджуючи в практику новий спосіб спілкування, який знаходиться на стадії свого формування. Вивчення емпіричного об'єкта в процесі становлення дало можливість показати, що мовні «нововведення» мають об'єктивний характер,

тому будуть, тією чи іншою мірою визначати тенденції мовного розвитку студентів з прийомами, які використовують під час спілкування в чатах, має допомогти їм не тільки успішно вести діалоги іноземною мовою, але й використовувати прийоми Інтернет-спілкування в програмах (ICQ, MSN чи SKYPE), які забезпечують комунікацію в Інтернеті в реальному часі, однак, на відміну від чату, доступні не всім охочим, а обраному колу користувачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бубнова Г. И. Лингвистические проблемы экспериментального изучения звучащей речи: просодический аспект (на материале звучащего французского языка) : дис. доктора филол. наук / Г. И. Бубнова. – М., 1992. – 367 с.
2. Crystal D. Language and the Internet / D. Crystal. – Ed. Cambridge University Press, 2001. – 282 p.
3. Pierozak I. Approche sociolinguistique des pratiques discursives sur Internet : ge fé dais fotes si je vœux / I. Pierozak // Revue Française de linguistique appliquée. La langue dans son contexte social. Volume V – 1/Juin 2000. – P. 89 – 104.